

Початкова школа і сучасність

№5(9) травень
2015

**Письмо великої букви «Ю»,
складів та слів із нею**

Урок письма, 1 клас

Колообіг води у природі

Урок природознавства, 2 клас

**Розвиток пізнавальної діяльності
учнів на уроках математики.
Знаходження периметра многокутника**
Урок-подорож геометрії, 3 клас

Культурна спадщина народу

*Інтегрований урок із курсу
«Я і Україна» (Громадянська освіта)
і трудового навчання, 4 клас*

**Серце матері – невичерпне джерело
любові**

Сценарій свята до Дня матері

**Доброго дня, плането, доброго дня,
Земле! Віднині ми – діти твої і друзі!**

Виховний захід із природознавства

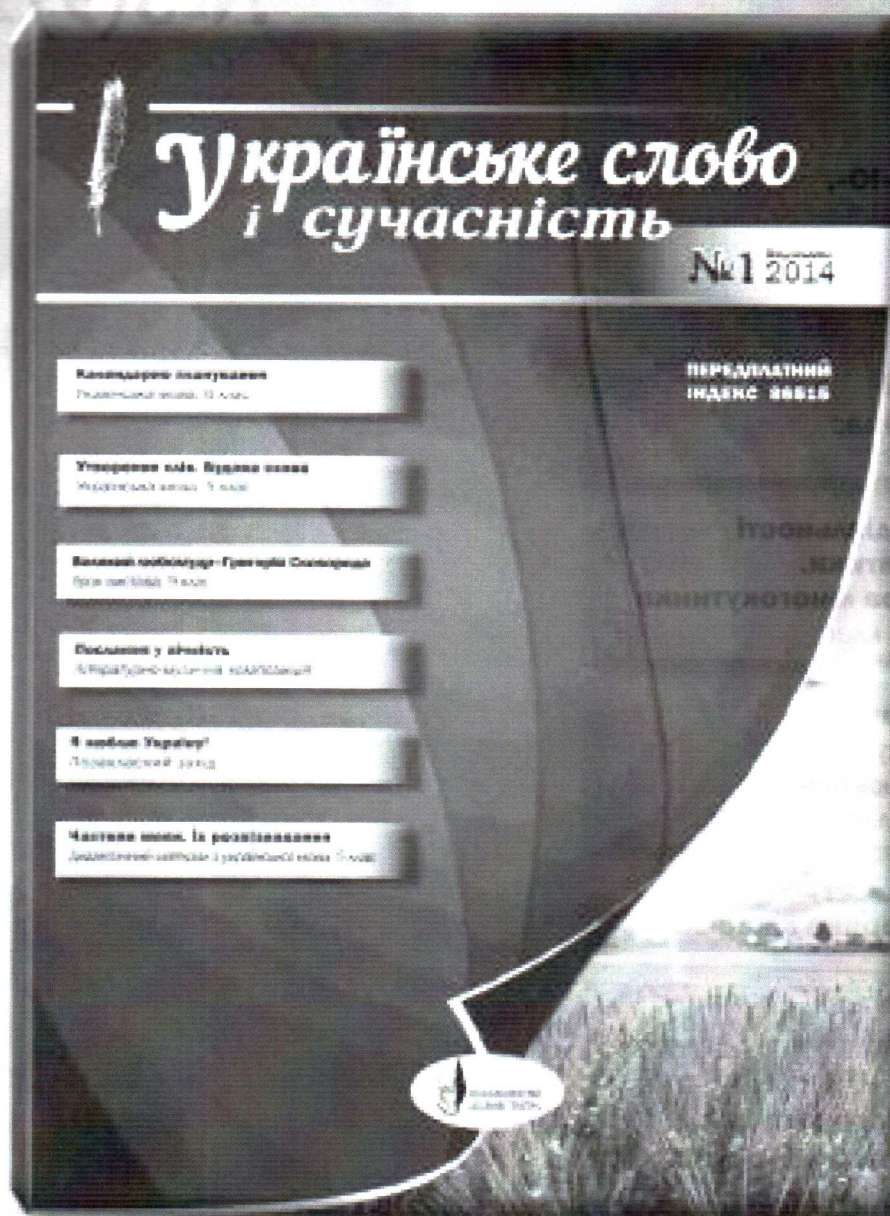
ПЕРЕДПЛАТНИЙ
ІНДЕКС 86516

ВИДАВНИЦТВО
«БІЛИЙ ТИГР»

«Українське слово і сучасність»
Передплатний журнал
«Українське слово і сучасність»

Календарно-ілюстрації
Різдвяні ілюстрації. 11 стор.

Українське слово. Вулиця слова
Українське слово. 7 стор.

Високий професорат-Григорій Савченко
Професор. 19 стор.

Високий у вірності
Вірші. 19 стор.

І любов України!
Поема. 19 стор.

Частіше мови. Із роздумів
Додатковий матеріал з української мови. 19 стор.

**ПЕРЕДПЛАТНИЙ
ІНДЕКС 86615**

**Передплатний
індекс 86615**

Початкова школа і сучасність

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Виходить щомісяця

№ 5 (9) ТРАВЕНЬ 2015

ЗАСНОВАНИЙ У ВЕРЕСНІ 2014 Р.

ЗАСНОВНИК

ТОВ «ВИДАВНИЦТВО «БІЛИЙ ТИГР»

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Світлана МАРТИНЕНКО,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ТА МЕТОДИК ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Надія БІБІК,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ДІЙСНИЙ ЧЛЕН НАПН УКРАЇНИ,
ПРОВІДНИЙ НАУКОВИЙ СПІВРОБІТНИК
ЛАБОРАТОРІЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ

Марія БРАТКО,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТ,
ДИРЕКТОР УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО КОЛЕДЖУ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Алла ЖУКОВА,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ДИРЕКТОР
ГІМНАЗІЇ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН № 323 м. Києва

Василь ЖУКОВСЬКИЙ,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

Тетяна ПУШКАРЬОВА,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК,
ДИРЕКТОР СКАНДИНАВСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ
ДАРНИЦЬКОГО Р-НУ м. Києва

Олена МАТВІЄНКО,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА З НАУКОВОЇ РОБОТИ
ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Ольга СЛОНЬОВСЬКА,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР
ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Лариса СОЛОВЕЦЬ,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК,
ВІДМІННИК ОСВІТИ УКРАЇНИ,
ЗАСЛУЖЕНИЙ ВЧИТЕЛЬ УКРАЇНИ,

Людмила ХОРУЖА,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ПРОРЕКТОР З НАУКОВОЇ РОБОТИ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Ірина ШАПОШНИКОВА,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ І МЕТОДИКИ
ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІКИ
ТА ПСИХОЛОГІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Віктор ЮРЧЕНКО,

КАНДИДАТ ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТ,
ДИРЕКТОР ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

© «Початкова школа і сучасність», 2015
© «Видавництво «Білий Тигр», 2015

ЗМІСТ

МЕТОДИЧНИЙ АРСЕНАЛ УЧИТЕЛЯ

Марина КРИВИЦЬКА

Програма спецкурсу
«Чарівний світ слова»
Розвиток зв'язного мовлення,
3 клас (для шкіл із поглибленим
вивченням української мови
та літератури)

2

Юлія КРИВЕНКО

Задачі на порівняння
і знаходження суми мас предметів.
Складання рівностей і нерівностей
Урок математики за програмою
«Росток», 1 клас

6

Людмила ШКАРБАН

Письмо великої букви «Ю»,
складів та слів із нею
Урок письма, 1 клас

9

Катерина ГЕРАСИМЕНКО

Світ живої природи
Узагальнюючий урок
з природознавства, 1 клас

11

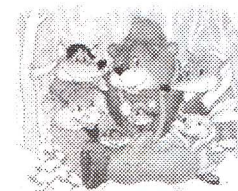
Ніна РУДЕНКО

Доповнення рівностей.
Розв'язування задач на
знаходження невідомого
зменшуваного
Уроку математики із застосуванням
інтерактивних технологій, 2 клас

14

Ліана КАЛІЄВСЬКА

«Рукавичка»
Урок «Літературне читання», 2 клас

18

Валентина СЕМЕНЮТА

Колообіг води у природі
Урок природознавства, 2 клас

20

Ніна МІФТЕЄВА

Розвиток пізнавальної діяльності
учнів на уроках математики.
Знаходження периметра
многокутника
Урок-подорож геометрії, 3 клас

26

Олена РУДЕНКО

Вчимо розв'язувати задачі.
Множення суми на число
Урок математики, 3 клас

29

Наталія ГРОМЦЕВА

Відчиняє двері казка
Інтегрований урок трудового
навчання та позакласного читання
за твором І. Франка «Лисичка
і Журавель», 3 клас

31

Світлана СОЛОМЕННИК

Культурна спадщина народу
Інтегрований урок із курсу
«Я і Україна» (Громадянська освіта)
і трудового навчання, 4 клас

33

Сергій НЕГУЛЯЙ

Серце матері – невичерпне
джерело любові
Сценарій свята до Дня матері

35

Айна БУДЗИНСЬКА

Ода жінці
Сценарій свята до Дня матері

37

Катерина СЛІПЧЕНКО

Доброго дня, плането,
доброго дня, Земле!
Віднині ми – діти твої і друзі!
Виховний захід із природознавства

40

ВИЗНАЧНІ ОСЕРЕДКИ УКРАЇНИ

Вікторія БУЗИННИК

Школа радості та пізнання
Мелітопольська загальноосвітня
школа І ступеня № 3

43

ВІПРАВИ ДЛЯ УЧНЯ

Вікторія МІШНЕВА

Мова – дивний скарб.
Похвала книгам!
Тестові завдання з читання, 3 клас
(за підручником «Читанка, 3 клас.
Частина І» О. Я. Савченко)

47

ЦІКАВО

Перекази та легенди

13

Цікаво знати:
загадкові об'єкти світу

17

Письмо великої букви «Ю», складів та слів із нею

Урок письма, 1 клас

Людмила ШКАРБАН, старший викладач кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ

Мета: навчити учнів правильно аналізувати структуру великої букви «Ю», писати її в рядках зошита, складах, словах; удосконалювати навички каліграфічного письма, вміння виконувати звуко-буквений аналіз слів; розвивати увагу, пам'ять, спостережливість; виховувати охайність під час письма.

Обладнання: фішки для звукових моделей слів, картки з друкованими і рукописними літерами, таблиця «Пиши правильно», робочий зошит.

Хід уроку

I. Організація класу.

Всі мерщій сідайте, діти.
Домовляємось не шуміти
На уроці не дрімати,
Руки вчасно підіймати.
І щоб не було мороки.
Всі готові до уроку?!
Тож гаразд, часу не гаймо,
І урок розпочинаємо.

II. Повторення та закріплення вивченого.

1. Робота із загадкою. Звуко-буквений аналіз слова-відгадки.

Всім обід готує мама.
Ось бере вона петрушку,
Інші додає приправи –
Будеш їсти смачну ... (юшку).

- Скільки складів у цьому слові?
- Скільки букв, звуків?
- Скільки звуків позначає буква «ю»? Доведіть правильність відповіді.

2. Учитель читає вірш.

ЮШКА

Юра рибку упіймав,
Гриць картоплі накопав.
Петрик із кринички
Витягнув водички.

А маленька Юля
Принесла цибулі,
Кропу та петрушки –
Зварить мама юшку.

I. Січовик

3. Бесіда.

- Хто допомагав мамі варити юшку?
- Що робив кожний із дітей?
- Виконайте звуко-буквений аналіз слова «Юра».
([= • / – •])
- Яка перша літера в цьому слові?
- Згадайте імена людей, які б починалися з букви «Ю».

4. Запис складів та слів під диктовку.

- Ют, юн, юс, юл;
- Юрта, юнга, юнак, юшка.

5. Звуко-буквений аналіз слів «слухаю», «чую».

[– • • | – • • | = •] [– • • | = •]

6. Гра «Впіймай букву «Ю»».

Як гніздечко я зів'ю,
заспіваю: тью-філь-ф'ю!
А раніш не заспіваю,
бо гніздечка ще не маю.

7. Звуко-буквений аналіз слів.

З'єднайте схеми з іменами дітей.

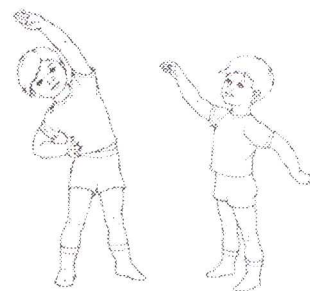
[= • • = •]	Юстина
[= • • = •]	Юля
[= • • – • • = •]	Юрій

8. Складання речення за схемою.

| – – –

III. Фізкультхвилинка.

Хмарка сонечко закрила,
Срібні зірочки зронила.
Ми ті зірки пошукаємо,
На подвір'ї позбираємо.
Пострибаємо зайченятами,
Політаємо пташенятами,
Потанцюємо ще трішки,
Щоб спочили наші ніжки.
Потанцюймо по росі!

IV. Вивчення нового матеріалу.

1. Повідомлення теми і мети уроку.

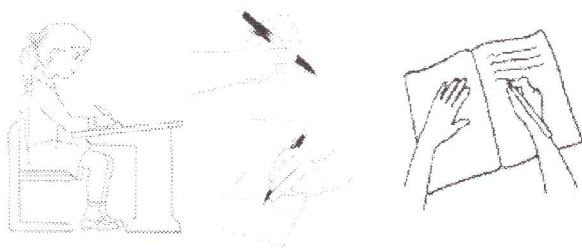
Ознайомлення з великою буквою «Ю», порівняння її з друкованою.

Засвоєння конфігурації літери. Показ написання літери на дошці з поясненням послідовності зображення елементів. Велика літера «Ю» складається з чотирьох елементів: короткої прямої лінії, довгої прямої похилої лінії із заокругленням унизу ліворуч, короткої горизонтальної лінії і великого овалу. На що схожа велика літера Ю?

Алгоритм написання великої букви «Ю». Починаємо писати перший елемент трохи нижче від верхньої міжрядкової лінії, ведемо до неї штрих управо вгору. Не відриваючи руки, пишемо вниз довгу пряму похилу лінію, не доводячи до нижньої рядкової, робимо заокруглення вліво, торкаючись її. Закінчуємо написання елемента трохи вище від нижньої рядкової лінії. Відриваємо руку. Від середини другого елемента, трішки вище верхньої рядкової лінії – праворуч ведемо коротку горизонтальну лінію на відстань, що дорівнює половині робочого рядка. Відступивши від кінця другого елемента на ширину овалу, пишемо четвертий елемент. Починаємо трохи нижче верхньої міжрядкової лінії, ведемо, заокруглюючи, ліворуч угору. Торкаючись верхньої міжрядкової лінії, ведемо вниз на себе, теж заокруглюючи. Торкаючись нижньої рядкової лінії, заокруглюємо праворуч, ведемо вгору, поєднуючи лінію з початком написання овалу.

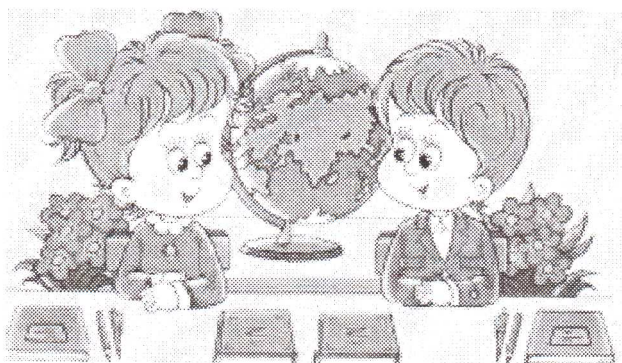
2. Пригадайте правила сидіння за партою.

3. Робота в зошитах.

Отже, сядьте всі рівненько,
Завдання слухайте гарненько!

Час не гайте ви дарма,
Приготуйтеся до письма.

Письмо великої букви «Ю».

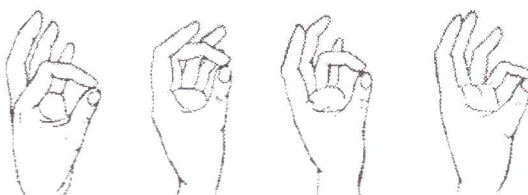
– Діти, зверніть увагу на з'єднання букви «Ю» з іншими буквами (Юв, Юх, Юл, Юс).

4. Гра «Які слова пишуться з великої букви?».

Юхим, Юстина, Юля, ім'я, Юрій, бабуся, Люда, людина, Нюра, ювілей.

5. Пальчикова гімнастика.

Раз, два, три, чотири, п'ять – вийшли пальчики гулять.
Раз, два, три, чотири, п'ять – починаєм працювати!

6. Продовження роботи в зошиті.

1) Написання слів – Юхим, Юстина, Юля, Юра.

2) Списування речень з друкованого тексту:

Юхим і Юстина в бабусі. Вони вітають свою бабусю. У бабусі – ювілей.

V. Підбиття підсумків уроку. Рефлексія.

- Яку букву ми вчилися писати на уроці?
- Які слова пишуться з великої букви?
- Який настрій перемажав на уроці?
- Про що нове ви сьогодні дізналися?
- Чи сподобалося вам працювати на уроці?
- Чи всі діти були активні? Відповілі учнів).

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ВИДАВНИЦТВО «БІЛИЙ ТИГР»**

Директор

Роман ЯРОШЕНКО,
кандидат філологічних наук, доцент

Над номером працювали:

Відповідальний редактор – Анастасія ІВАНОВА
Літературний редактор – Катерина ЯРОПОВЕЦЬКА
Художній редактор – Анастасія ТАРАСЕНКО
Коректор – Анастасія ІВАНОВА

Відповідальна за рубрику журналу «ЦЕ ЦІКАВО» – Марина ОЗЕРАНСЬКА

**Матеріали для публікації
просимо надсилати на електронну пошту:
po-press@ukr.net**

За опубліковані матеріали (фактичність і точність цитування, оригінальність твору та ін.) несе відповідальність лише автор. Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати прийняті до друку матеріали.

У випадку використання матеріалів посилання на журнал є ОБОВ'ЯЗКОВИМ.

Усі права захищено. Жодні частини, елементи, ідея, композиційний підхід цього видання не можуть бути скопійованими чи відтвореними в будь-якій формі та будь-якими засобами – ні електронними, ні фотомеханічними, у тому числі й ксерокопіюванням, записом або комп'ютерним архівуванням, без письмового дозволу видавця.

© «Початкова школа і сучасність», 2015

© «Видавництво «Білий Тигр», 2015

Державний комітет зв'язку та інформації України ф. СП-1

ДОСТАВНА КАРТКА – ДОРУЧЕННЯ											
ПВ	місце	літер.									
На <u>газету</u> <u>журнал</u>		86516									
«Початкова школа і сучасність» найменування видання											
Вартість	передплата	кількість комплектів									
	переадресування										
на 201_ рік по місяцях											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
поштовий індекс _____											
код вулиці											
буд.	корп.	кв.									
місто _____ село _____ область _____ район _____ вулиця _____											
прізвище, ініціали _____											

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
КВ № 20887-10688Р від 22.08.2014 р.

Підписано до друку 30.04.2015 р.
Формат 60 x 84 1/8.
Папір офсетний. Друк різнограф.
Умов. друк. арк. 10,98. Обл.-вид. арк. 11,75.
Тираж 200 прим.

Юридична адреса редакції журналу:
02094, м. Київ,
вул. Червоногвардійська, 12, офіс 177.
Фактична адреса редакції журналу:
04209, м. Київ,
вул. Героїв Дніпра, 31-Б.
Тел.: (044) 451-61-42.
E-mail: po-press@ukr.net

Видруковано у СПД «Сидоренко О.Я.»
01103, Україна, м. Київ, вул. Вишняківська, 7-Б, оф. 448.
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи серії В02 № 258 920 від 24.12.2001 р.

УВАГА! КОНКУРС!

У видавництві «Білий Тигр» проводиться конкурс **«УЧИТЕЛЬ РОКУ - 2015»** за версією журналу «Початкова школа і сучасність» у наступних номінаціях:

- «За краще розроблення уроку»
- «За краще розроблення нестандартного уроку»
- «За краще розроблення сценарію виховного заходу»
- «За краще розроблення системи тестових завдань»
- «За краще розроблення системи завдань для контрольної перевірки знань»
- «За краще написання наукової статті»

Переможцям конкурсу буде вручено ДИПЛОМ-ВІДЗНАКУ, а також буде опубліковано в журналі фото переможця з дипломом!

Зразок

ДИПЛОМ-ВІДЗНАКА

«УЧИТЕЛЬ РОКУ - 2015»

за версією журналу «Початкова школа і сучасність»
у номінації: «За краще розроблення уроку»

нагороджується Пилипенко Ольга Павлівна

ВИДАВНИЦТВО
«БІЛИЙ ТИГР»

po-press@ukr.net

www.white-tiger.com.ua